

# Protokoll til møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Onsdag 5. mai 2010 kl 10.00.

Møterom 546

## Til stede:

Prodekan Knut Martin Tande (leder)

Tine Eidsvaag (a) vara

Erlend Baldersheim (b)

Fredrik Boksasp (c) vara

Ole Christian Muggerud (d)

Jonas Jensen (d) vara

**Forfall:** Erik Monsen (a)

Sekretær: [Christine.Olsvik@jurfa.uib.no](mailto:Christine.Olsvik@jurfa.uib.no)

*Neste møte: 25. mai kl 1300*

## Sak 71-09/10 Orienteringssaker

- 1 [Protokoll](#) fra SU 9. mars. Godkjent på sirkulasjon 12. mars. **OBS – ekstern link – må lastes ned separat.**
- 2 Fullmaktsvedtak:  
JUS112 Arve- og familierett: Endring i emnebeskrivelse og litteratur  
JUS250-2-A Rett til helsehjelp og sosiale ytingar: Endring i hjelpemiddel til eksamen  
JUS250-2-B Autonomi og tvang i helse- og sosialsektoren: Endring i hjelpemiddel til eksamen

## Sak 72-09/10 Saker til drøftelse/høring/uttalelse

- 1 Dispensasjon fra krav om gjentak til ordinær eksamen  
[Notat](#) fra JSU. [Merknader](#) fra administrasjonen

### SU uttaler

Gjentak av bestått eksamen skal som hovedregel foretas til ordinær eksamen jf. Studieplanen § 5-2, punkt 2, bokstav b. Studenter som tar emner/studier utenfor Mastergradsstudiet i Rettsvitenskap må som hovedregel selv ta konsekvensen av dette dersom aktiviteter på studiene sammenfaller i tid. Studieutvalget fastholder at Det juridiske fakultet skal ha en fortsatt streng praksis her.

Studieutvalget åpner likevel opp for en snever dispensasjon fra denne hovedregelen i forhold til Masterstudiet i Regnskap og Revisjon ved Norges Handelshøyskole i de tilfeller eksamensdatoene i emnene BED020 eller BED030 sammenfaller i tid med ordinær eksamen en student skal gjenta ved Masterstudiet i Rettsvitenskap der denne eksamenen vil være den siste i graden.

Det er i dispensasjonsvedtaket lagt avgjørende vekt på at dispensasjonen kun gjelder et konkret avgrenset tilfelle, at det her er tale om en teknisk konflikt (eksamen på samme dag og klokkeslett) som kun vil inntre svært sjelden, at studentene som omfattes blir ferdig med graden sin med den siste eksamenen og bruker mastergraden i rettsvitenskap som grunnlag for videre utdanning hvor jussen er relevant.

Dersom dispensasjonen medfører stor søknadsøkning om tilsvarende dispensasjoner forbeholder SU seg retten til å tilbakekalle dispensasjonen.

Terskel for oversendelse av saker til klagenemnda  
[Notat](#) fra JSU. [Merknader](#) fra administrasjonen

**SU uttaler**

Det juridiske fakultet skal sende et tydelig signal til Den Sentrale Klagenemnd ved UiB om hva fakultetet mener er en proporsjonal reaksjon på grovt uaktsomme førstegangsovertredelser.

**Vedtakssaker****Sak 73-09/10**

Spesialemneportefølje – undervisning H10  
[Notat](#) fra administrasjonen med kommentar

**Vedtak**

JUS252-2-A Kommersiell kontraktsrett I legges ned fra og med H10  
JUS252-2-B Kommersiell kontraktsrett II legges ned fra og med H10  
JUS257-2-A Grunnleggende selskapsrett videreføres  
SU anbefaler at JUS280-2-A og JUS283-2-A og B flyttes fra vår- til  
høstsemesteret

**Eventuelt**

SU ønsker å få seg forelagt vedtak i Den sentrale Klagenemnd til  
orientering

Knut Martin Tande  
*Leder*

Christine Stoltz Olsvik  
*Sekretær*

## ***Dispensasjon fra krav om gjentak til ordinær eksamen***

Saken fremmes som både en konkret sak, og en generell diskusjon om hva SU ønsker å gjøre med liknende saker i fremtiden.

### **Bakgrunn**

Etter endt utdanning her på fakultet, så kan studenter med master i rettsvitenskap få gå direkte over på Master i revisjon og regnskap ved NHH. Dette er en utdanning som flere av de vitenskapelige ansatte anbefaler studenter å ta etter jussen.

Videre kan jusstudenter, nettopp på bakgrunn av master i rettsvitenskap, få dispensasjon fra førsteåret dersom man har forhåndskunnskap i bedriftsregnskap tilsvarende 15 sp. Etter endringer i studiereglementet på NHH medfører det i realiteten at jusstudenter må ha tatt fagene BED020, og BED030 for å få dispensasjon.

Les mer om ordninger her: <http://www.nhh.no/no/studietilbud/master-i-regnskap-og-revisjon/fritak-for-første-studieår.aspx>

Saken her kommer opp fordi eksamen i BED030 faller på samme dag som ordinær eksamen i allmenn formuerett. Studenten som har kontaktet JSU ønsker å ta opp denne eksamen, men trenger samtidig BED030 for å kunne starte på MRR. Studenten som er på sitt siste studieår har søkt fakultet om dispensasjon til å ta opp formueretten til kontinuasjonseksamen i august, men fått avslag fra administrasjon under henvisning til at fakultet ikke ønsker å tilrettelegge for gjentak av eksamen. NHH har ingen tilsvarende kontinuasjonseksamen for sine fag.

### **Hva JSU ønsker SU skal ta stilling til**

Utover den konkrete saken, så ønsker JSU videre at SU tar stilling til om en for fremtiden ønsker å gi dispensasjon fra kravet om gjentak til ordinær eksamen for eksamen som kolliderer med eksamen i BED020 eller BED030.

Dette har slik vi ser det store paralleller til utveksling hvor fakultet legger til rette for at studentene skal gis adgang til å kunne ta ekstra utdanning, som er relevant for jusstudiet. Forskjellen er at fakultet i dette tilfellet ikke vil tjene direkte på å innvilge en dispensasjon, men som samfunnsøkonomisk helt klart har en positiv virkning.

JSU derfor av den oppfatning at den indre sammenhengen mellom de to studieretningene medfører at det på bakgrunn av enkeltsøknader bør gis en generell adgang til dispensasjon i tilfeller hvor ordinær eksamen sammenfaller med eksamen i BED020 eller BED030.

## ***Merknader fra Administrasjonen***

Etter Studieplan for mastergradsstudiet i rettsvitenskap § 5-2, punkt 3, bokstav b skal en bestått eksamen som ønskes gjentatt, gjentas til ordinær eksamen.

Dette er en av flere begrensninger i adgangen til å gjenta beståtte eksamener fakultetet har vedtatt. Begrensningene er med hensikt vedtatt for i størst mulig grad hindre gjentak av beståtte eksamener, og fakultetet fører en svært streng praksis med tanke på dispensasjoner fra reglene om gjentak av beståtte eksamener. Fakultetet anser kontinuasjonseksamen primært for å være et tilbud for studenter som ikke har bestått eksamen. Videre har vårt standpunkt vært at gjentak av beståtte eksamener ikke er en *rettighet*, og har også vunnet frem i Den sentrale klagenemnden hvor vi har avslått gjentak til kontinuasjonseksamen, til tross for dokumentert sykdom ved ordinær eksamen, og at konsekvensen ble at studenten ikke fikk gjenta den aktuelle eksamen i det hele tatt.

Fakultetet har likevel åpnet opp for at to grupper studenter har blitt gitt anledning til å gjenta beståtte eksamener til kontinuasjonseksamen; studenter som er hindret fra å gjenta til ordinær eksamen grunnet utvekslingsopphold, samt, i enkelte tilfeller, studenter som fraskriver seg mulighet til gjentak gjennom arbeidskontrakt som arbeidsgruppeledere, se Studieplanen § 5-2, punkt 3, bokstav d og e. At disse gruppene er gitt anledning til å gjenta til kontinuasjonseksamen er etter vårt syn saklig begrunnet.

I notatet fra JSU trekkes det paralleller til studenter som er forhindret til å gjenta eksamen til ordinær eksamen grunnet utvekslingsopphold.

Uttekslingsopphold ved fakultetets / universitetets samarbeidsuniversiteter har lenge vært et satsningsområdet både for fakultetet og universitetet sentralt. Disse oppholdene forhåndsgodkjennes av fakultetet, og de emner som tas, forutsettes å kunne inngå i mastergraden i rettsvitenskap. Vi legger altså utelukkende til rette for studenter som tar emner som skal *inngå* i mastergrad i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen, og ikke for emner som kun kan fungere som *tilleggsutdanning* til mastergradsstudiet i rettsvitenskap.

De emner ved NHH det her er tale om er emner som skal gi grunnlag for faglig fritak i et program ved *NHH*, som igjen skal lede til en grad fra *NHH*. Fakultetet tilrettelegger for emner som skal inngå i vår grad - følgelig ser vi det som NHH sin oppgave å legge til rette for emner som skal inngå i deres grad.

JSU legger videre vekt på at det er en slik nær indre sammenheng mellom det aktuelle studiet ved NHH og mastergradsstudiet i rettsvitenskap at det er et moment i selv med tanke på dispensasjon. Vi kan imidlertid ikke se at det skiller seg markant ut fra andre studieretninger. Hva som kan være relevant tilleggsutdanning til mastergradsstudiet i rettsvitenskap vil i stor grad kunne være subjektivt med tanke på hva den enkelte ønsker. Eksempelvis vil øvrige økonomistudier, psykologistudier, ledelsesutdanninger, diverse samfunnsvitenskapelige og humanistiske studier, også kunne gi en svært relevant tilleggskompetanse.

[Tilbake til sakslisten](#)

### ***Terskel for oversendelse av saker til klagenemnda***

Saken gjelder de tilfellene hvor fakultet anser at en student grovt uaktsomhet har fusket på en arbeidsgruppeoppgave. Fusket i denne sammenheng begrenses til å gjelde de tilfellene som gjelder tekstlikhet.

Den videre drøftelsen i denne saken begrenses videre til hva en ønsker å gjøre med tilfellene som fakultet i dag betegner som den nedre del av det som anses som grovt uaktsomt. Etter JSUs oppfatning vil dette først og fremst gjelde oppgaver med mindre enn 50 % tekstlikhet, og hvor studenten ikke tidligere har vært innblandet i tilfeller av tekstlikhet. På bakgrunn av JSU sine erfaringer vil dette gjelde hovedandelen av de tilfellene fakultet anser at det foreligger fusk etter universitets- og høyskoleloven § 4-7.

Dagens ordning er at disse sakene blir oversendt til klagenemnda for avgjørelse, men med fakultets innstilling for hvilken reaksjon de anser nødvendig. Dette vil i det store flertall av tilfeller av første gangs fusk utgjøre annullering av kurs. Senere praksis fra klagenemnda viser imidlertid at klagenemnda illegger sanksjoner uavhengig av fakultets innstilling. Dette har ført til at ett flertall i klagenemnda går for utestengelse selv i de saker som betegnes som den nedre del av grovt uaktsomt (ett tilfelle av tekstlikhet på under 50 % på en arbeidsgruppeoppgave på andre studieår).

JSU er av den oppfatning at både fakultet og studentene er best tjent med at tilfellene som gjelder første gangs fusk på arbeidsgruppeoppgaver blir behandlet internt, og hvor oppgavene blir annullert på bakgrunn av en ugyldighetsbetraktning.

JSU ser flere positive sider ved en slik "two strike"-ordning hvor studenten gis en ekstra sjanse til å forbedre studieteknikken sin, og at det først ved nye tilfeller av tekstlikhet er grunnlag for å oversende saken til klagenemnda for behandling.

For det første vil det medføre en redusert saksbehandlingstid og mindre administrativt arbeid om fakultet kan behandle hoveddelen av sakene internt fremfor å sende dem til et eksternt organ. Dette vil også nødvendigvis medføre en bedre saksbehandling ettersom fakultet er bedre kjent med sakene, og klagenemnda er overbelastet med saker.

Videre vil en slik ordning skape ett tillitsforhold mellom fakultet og studentene, som JSU i dag ser på som mer eller mindre fraværende i de tilfellene som gjelder fusk. Studenter føler de blir urettferdig behandlet, og at fakultet i dag ønsker å oversende sakene til klagenemnda så en kan straffe studentene i størst mulig grad. Fakultet er bedre tjent med at studentene føler at fakultet tar vare på studentene fremfor å frastøte seg de.

Hele denne prosessen må ses i sammenheng med det store antall arbeidsgruppeoppgaver en leverer etter den studieordninger, og at mange ofte føler det er vanskelig å besvare oppgavene med den kunnskapen og tiden de har til rådighet. Studentene vil ønske en ordning hvor fakultet hjelper studentene som har tilfeller tekstlikhet med å finne gode studieteknikker i tråd med academia velkommen. Ved at sakene blir oversendt klagenemnda blir imidlertid studentene straffet for en dårlig studieteknikk, som fakultet må ta på seg sin del av skylden for at eksisterer.

JSU ønsker på bakgrunn av dette en ordning hvor fakultet i de tilfellene en anser at student har fusket grovt uaktsomt velger å ta en individuell samtale med studenten. Dette er etter JSU sin mening sammen med en annullering av den aktuelle oppgaven den best egnete måten å reagere på ett slikt tilfelle av fusk.

Videre ble JSU oppfordret til å ta stilling til ønsket reaksjon ved tre typetilfeller:

- Der en student erkjenner å ha nyttet en annens tekst mot den andres (vitende og) vilje og der denne andre studenten forventer at fakultetet verner om hans produksjon (bl.a. i form av reaksjon overfor han/hun som brukte materialet).
- Der "første gang" omfatter mer enn én forekomst.
- Relasjonen til de studentene som heller ikke "får det til" eller som har "har dårlig tid", men forholder seg lojalt til fakultetets krav og derfor ikke leverer besvarelse og ikke får ta eksamen.

Det JSU ønsker å understreke er at fakultet må gi studentene en ny sjanse når man har feilet. Slik vi ser det er det derfor tilstrekkelig at det reageres med underkjenning av oppgaven i de to første tilfellene. Selv ved flere forekomster er det en sviktende arbeidsmetode som er grunnlaget, og som studenten må få veiledning til å forbedre. Hvilke konsekvenser en underkjenning av oppgaven har for 75 % kravet er for oss irrelevant i denne sammenhengen.

Ettersom de som mistenkes for juks får underkjent oppgaven vil ikke de få en fordel i forhold til de som ikke leverer oppgaven i utgangspunktet. Slik vi ser det stilles de heller likt ved at oppgaven underkjennes.

Fakultet må erkjenne at mistanke om fusk i de tilfellene som er drøftet først og fremst er et internt problem hvor fakultet sin oppgave må være å veilede studentene fremfor å straffe.

JSU ønsker derfor at SU går inn for at første gangs mistanke om fusk behandles internt på fakultet med underkjenning av oppgave og etterfølgende samtale, og ikke oversendes til klagenemnda.

## ***Merknader fra administrasjonen***

Administrasjonen vil aller først presisere at Den sentrale klagenemnden har både rett og plikt til å avgjøre saker på fritt grunnlag. De er ikke på noen måte bundet av vår innstilling, og skal heller ikke være det. Nemndens mandat er direkte utledet av universitetsstyrets, og er soleklart overordnet eventuelle ”meningsytringer” fra fakultet eller institutt. Fakultetet kan i så måte la være å innstille på reaksjon.

For å kunne ilegge sanksjon etter Universitets- og høyskoleloven § 4-7, må det aktuelle forhold objektivt sett være å anse som fusk, samt at studenten må være å bebreide i tilstrekkelig grad (grovt uaktsomhet eller forsett). Fakultetet har ikke kompetanse til å sanksjonere mot grovt uaktsomt fusk. Slik kompetanse er tillagt ”styret eller institusjonens klagenemnd”, jf Uhl § 4-7.

I tilfeller hvor skyldkravet ikke er oppfylt, kan likevel fakultetet på egen hånd, og på et rent objektivt grunnlag, underkjenne en besvarelse etter en ren ugyldighetsbetraktning hvor for eksempel besvarelsen ikke tilfredsstiller kravet til selvstendighet. Dette er ikke å regne som en sanksjon etter Uhl.

JSU sine anførsler om saksbehandlingstid og klagenemndens manglende kjennskap til sakene er ikke argumenter som kan vektlegges. Det er ikke mindre saksbehandling i en intern ugyldighetssak enn i en fuskesak som blir oversendt Den sentrale klagenemnden. Videre har nemnden mer erfaring enn fakultetet med behandling av slike saker. De behandler saker også fra andre fakulteter, og likhetsprinsippet for UiB som helhet må tillegges vekt.

Vi må videre klargjøre at fakultetet ikke har noe ønske om å ”straffe studentene i størst mulig grad”. Vi ønsker tvert imot å unngå at slike tilfeller overhodet oppstår. Nær 100 % av studentene leverer besvarelser som ikke kommer i søkelyset. Fakultetet ser dette som en indikasjon på at det ikke foreligger noen fundamental systemsvikt ved fakultetet. Når tilfeller av grovt uaktsomt fusk likevel forekommer vil det være direkte utilbørlig av fakultetet, og illojalt overfor overordnet lovverk og overfor idealer knyttet til akademisk integritet og til akademisk redelighet å underslå disse.

JSU foreslår en ordning hvor fakultetet skal sanksjonere mot førstegangstilfelle av grovt uaktsomt fusk med samtale og annullering av den aktuelle oppgaven. Fakultetet har ikke kompetanse til å sanksjonere grovt uaktsomt fusk, se Uhl § 4-7. Om man skal underlegge tilfellet en ren ugyldighetsbetraktning, innebærer det at vi ser bort fra skyldspørsmålet og legger til grunn at tekstsammenfall pr definisjon aldri er grovt uaktsomt første gang de inntreffer. Dessuten; for at en besvarelse skal kunne felles på manglende selvstendighet, kreves antagelig større sammenfall enn det som kreves ved grovt uaktsomt fusk, noe som igjen medfører at en del av de tilfeller som i dag felles for grovt uaktsomt fusk ikke vil få noen reaksjon etter den ordningen JSU legger opp til.

Når det gjelder forholdet til studenter som lojalt følger de krav som settes og lar være å levere besvarelser, så kan det synes som JSU legger opp til at studenter som grovt uaktsomt fusker skal likestilles med studenter som bevisst forholder seg lojale og lar være å levere. Er det ønskelig med en ordning hvor fusk kan lønne seg om det ikke blir fanget opp, og i alle tilfeller at det ikke går verre enn om man lar være å levere?

JSUs gjennomgående argumentasjon er at fakultetet straffer studenter for ”dårlig studieteknikk”, noe fakultetet delvis må ta skylden for. Det er imidlertid slik at studentene kun blir straffet der ”dårlig studieteknikk” representerer et markert avvik fra normen og hvor studenten er å bebreide. Hvor studenten ikke er å bebreide er det verken hjemmel for, eller ønske om, å sanksjonere, og dette blir heller ikke gjort.

Når det gjelder siste avsnitt i JSUs notat kan det se ut til at også det forsettlige fusk skal behandles internt. Det antas, og håpes, at dette ikke er tilsiktet fra JSU sin side.

[Tilbake til sakslisten](#)

## Spesialelemneportefølje – undervisning H10

### Innledning

Hovedregelen er at spesialemnner har undervisning annethvert semester og eksamen hvert semester. Tre år etter omleggingen (fra og med H08) skal vi ha en gjennomgående evaluering av hvilke emner som skal videreføres – dels for å effektivisere porteføljen, dels for å åpne for nye emner til fortrenghet for emner som ikke samler tilstrekkelig oppslutning, og heller ikke rettferdiggjøres av andre momenter.

Noen emner har spesielle egenskaper knyttet til seg og bør vurderes allerede nå. Det redegjøres for dette under her:

### JUS252-2-A Kommersiell kontraktsrett I

- Emnet har ikke vært undervist siden H08. Det fikk gode tilbakemeldinger på innholdet, men dårlige på emneansvarlig. Emneansvarlig er ikke lenger ansatt, og det er ikke aktuelt å videreføre med ham.
- Berte-Elen Konow har vært interessert i å vurdere om emnet evt. kan omarbeides noe – muligens til engelsk – og videreføres.

Er det interesse for det?

NB! Følgende e-post er kommet fra Filip Truyen:

**From:** Filip Truyen

**Sent:** Thursday, April 08, 2010 4:05 PM

**To:** Bitten Lunde; Christine Stoltz Olsvik; Knut Martin Tande

**Cc:** Asbjørn Strandbakken; Eivind Buanes

**Subject:** SV: JUS 252

Også JUS252-2-A Kommersiell kontraktsrett I er et "Amund Tørum fag". Faget er foreslått nedlagt, med mindre andre på fakultetet ønsker å videreføre dette.

Filip

### JUS252-2-B Kommersiell kontraktsrett II

- Truyen er emneansvarlig (pr d.d)
- Tørum (ekstern) samt en ekstern (advokat) gjør det meste av undervisningen
- Mange viderverdigheter sist høst med eksamensoppgavene
- Sterkt varierende kandidattall:
  - o H08: 36/21/18 (meldt/møtt/bestått)
  - o V09: 15/4/4
  - o H09: 11/4/4
  - o V10: 19 eksamensmeldte pr medio mars (ikke sammenlignbart med tall for "meldt" i semestrene over – der gjelder det "meldt pr eksamensdato", og det er fortsatt lenge igjen til trekkfristen).

Det er nødvendig å ta stilling til om emnet skal videreføres – overhodet og for H10. Både Truyen og Tørum trenger å vite om de skal arbeide med dette i høst.

NB! Følgende e-post er kommet fra Filip Truyen:

-----Original Message-----

**From:** Filip Truyen

**Sent:** Tuesday, April 06, 2010 11:18 AM  
**To:** Johanne Spjelkavik; Bitten Lunde  
**Subject:** JUS 252

Hei,

Det har vært en del til frem og tilbake om skjebnen til JUS 252 Kommersiell Kontraktsrett II (petroleumskontrakter). Saken skal opp i SU den 25. april (tror jeg).

Amund Tørum, som er sentral for undervisningen, melder nå at han ikke ønsker å videreføre sitt engasjement i faget. Av den grunn vil jeg foreslå at SU vedtar å legge ned faget snarest mulig.

Kopi av denne e-posten sendes til Bitten fordi jeg ikke vet om Johanne nå har gått ut i permisjon.

Bitten; kan du i så fall formidle dette til rette vedkommende så forslaget kommer med på neste møte i SU?

Filip

#### **JUS257-2-A Grunnleggende selskapsrett**

Her har vi mange studenter og Truyen er villig til å ta ekstra undervisning høsten 2010.

V09: 49/26/26 (meldt/møtt/bestått)

H09: 91/55/53

V10: 104 eksamensmeldte pr medio mars(ikke sammenlignbart med tall for "meldt" i semestrene over – der gjelder det "meldt pr eksamensdato", og det er fortsatt lenge igjen til trekkfristen).

Dette er et vårfag, men fikk ekstraordinær undervisning høsten 09 med svært stor deltakelse. Truyen er villig til å gjenta det høsten 2010.

#### **Flytte spesialemneundervisning fra vårsemesteret til høstsemesteret?**

Noen av Larry Bakken sine kurs kan og bør overføres til høsten. Vi har for dårlig engelsk tilbud om høsten, særlig etter at JUS350 EU and EEA International Public and Utilities Contract Law er avsluttet. Drøftes med Bakken – han har selv ytret ønske om slik flytting. (Camilla Bernt skal utarbeide en norsk presentasjon av 283-ennene; vi antar at manglende deltakelse muligvis/delvis kan skyldes at norske studenter ikke skjønner hva slags kurs dette er. Deretter vil 283-ennene bli noe omarbeidet.)

JUS272-2-A American Law

JUS280-2-A Dispute resolution

JUS281-2-A Comparative Constitutional Law

JUS283-2-A Arbitration I

JUS283-2-B Arbitration II

Det er mulig at 280 og 283 er de mest aktuelle til å flytte til høsten.

Pr i dag har vi 5 engelske høstemner og 15 engelske våremner – fordelingen er svært uheldig.

Spørsmålet i tilknytning til Bakken er den økonomiske siden: Hvis han tar alle sine kurser på én gang, har han én reise og ett opphold – hvis vi deler det på to semestre, har han to reiser og to opphold (hvert opphold kan muligens bli marginalt kortere enn det han har i dag).

[Tilbake til sakslisten](#)